higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT (BEROEPSGERIG)

LANDBOUBESIGHEID

NKR-VLAK 4

11 Maart 2020

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 10 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A

VRAAG 1

1.1	1.1.1	A		
	1.1.2	C		
	1.1.3	D		
	1.1.4	A		
	1.1.5	A		
	1.1.6	B		
	1.1.7	D		
	1.1.8	A		
	1.1.9	C		
	1.1.10	C		
			(10 × 1)	(10)
1.2	1.2.1	Uitgawevlak		
	1.2.2	Verkoopspotensiaal		
	1.2.3	Inkomstebelasting		
	1.2.4	Bemarkingsmengsel		
	1.2.5	Balansstaat		
			(5 × 2)	(10)
1.3	1.3.1	C		
	1.3.2	D		
	1.3.3	E		
	1.3.4	I		
	1.3.5	L		
	1.3.6	H		
	1.3.7	F		
	1.3.8	A		
	1.3.9	B		
	1.3.10	G		
			(10 × 1)	(10)
1.4	1.4.1	Onwaar		
	1.4.2	Onwaar		
	1.4.3	Waar		
	1.4.4	Waar		
	1.4.5	Waar		
			(5 × 1)	(5)
1.5	1.5.1	Kontant voorhande		
	1.5.2	Inkomstestaat		
	1.5.3	Sloertyd		
	1.5.4	Tjek		
	1.5.5	Nismark		
			(5 × 1)	(5)

Kopiereg voorbehou

1.6 1.6.1 Debiteur: Iemand wat geld aan 'n onderneming skuld en 'n bate vir die onderneming is

1.6.2 Depresiasie: Daling in waarde

1.6.3 Deelnemende bestuur: Wanneer almal aan die bestuursproses deelneem

1.6.4 Dissiplinêre optrede: Stappe gedoen om mense wat die reëls verbreek het te dissiplineer

1.6.5 Bemiddeling: Help teenpartye om 'n geskil by te lê

(5 × 2) (10)
[50]

TOTAAL AFDELING A: 50

AFDELING B

VRAAG 2

2.1 BALANSSTAAT VAN DEVINE FARM ENTERPRISES SOOS OP 31 DESEMBER 2019✓✓

BATES	R	LASTE	R
Vaste bates		**Langtermynlaste**	
Grond	✓200 000	Verband – Land Bank	✓280 00
Vaste verbeterings	✓300 000		
Totale vaste bates	✓✓**500 000**	**Totale langtermynlaste**	✓✓**280 000**
Mediumtermynbates		**Mediumtermynlaste**	
Koeie vir teeldoeneindes	✓50 000	Banklening	✓65 000
Toyota-bakkie	✓25 000	Tata-vragmotor	✓60 000
Trekkers	✓120 000		
Skape	✓95 000		
Totale mediumtermynbates	✓✓**290 000**	**Totale mediumtermynlaste**	✓✓**125 000**
Bedryfsbates		**Bedryfslaste**	
		Koöperasies	✓85 000
Slagkalf gereed vir verkoop	✓25 000	Bankoortrekking	✓50 000
Veevoer gekoop maar nie gebruik	✓35 000	Munisipale waterrekening	✓3 000
Diesel in tenk	✓20 000		
Vaste deposito – Nedbank	✓30 000		
Eskom-rekening – vooruitbetaal	✓6 000		
OBC Meats <Nie op die plaasonderneming se batelys aangedui nie >	✓4 000		
Totale bedryfsbates	✓✓**120 000**	**Totale bedryfslaste**	✓✓**138 000**
TOTALE BATES	✓✓**910 000**	**TOTALE LASTE**	✓✓**543 000**
		Kapitaal netto waarde	✓✓367 000
SALDO	✓**910 000**	**SALDO**	✓**910 000**

(40)

2.2
- Beplanning
- Koördinering
- Organisering
- Monitering
- Beheer
- Kommunikasie
- Bevelgewing
- Motivering/Leierskap/Rigtinggewing (Enige 4 × 1) (4)

2.3 Waardetoevoeging beteken om waarde by 'n grondstof (ruproduk) te voeg✓ deur dit minstens tot by die volgende stadium van verwerking te neem.✓ (2)

2.4
- Makliker toegang tot inligting.
- Berekenings word meer akkuraat gedoen.
- Meer nligting kan in minder spasie geberg word.
- Dit is makliker om vergelykings te maak.
- Kan vertroude en getoetsde programme gebruik vir produksie, finansiële en fisiese rekords.
- Oordrag van inligting is makliker.
- Vinnige reproduksie van inligting.
- Alternatiewe gebruik van die rekenaar. (Enige 4 × 1) (4)

[50]

Kopiereg voorbehou

VRAAG 3

3.1

SMART FARMING ENTERPRISE
DIENSKONTRAK

Tussen

(Werkgewer) **Smart Farming Enterprise**✓ (1)
En
(Werknemer) Mnr H Zozo✓ (1)
Identiteitsnommer: 7112235694084✓ (1)

Die Werknemer onderneem hiermee om sy arbeid aan die Werkgewer beskikbaar te stel vir die volgende vergoeding en op die volgende voorwaardes:

1. **Posisie wat beklee gaan word:** Plaasbestuurder✓ (1)

2. **Posbeskrywing:**
- Om sosio-ekonomiese ontwikkelingsplanne vir die Smart Farming Enterprise te implementeer✓ (1)
- Om die effektiewe benutting van hulpbronne te monitor om van die plaas 'n lewensvatbare onderneming te maak✓ (1)
- Om fasiliteite en infrastruktuur op die plaas te administreer en bestuur ✓ (1)

3. **Werksure:**
Maandag – Sondag, insluitend openbare vakansiedae: 07:00 to 17:30
Etenstyd en teepouses: 1 uur en 30 minute (skiktyd)
2 dae van diens af elke 2 weke

4. **Vergoeding:**
Salaris: R120 000✓ (1)
Mediesefonds-bydrae: R14 440✓ (1)
Vervoertoelae: R6 000✓ (1)
13de tjek: R10 000✓ (1)
Produksiebonus: 10% van netto plaasinkomste ✓ (1)

5. **Gemagtigde aftrekkings:**
Pensioenbydrae (11,5% van basiese salaris): R13 800✓ (1)
LBS (19,5% van basiese salaris): R23 400✓ (1)
Mediesefonds-bydrae: R11 760✓ (1)

6. **Verlof:**
Gewone betaalde verlof: 28 dae per jaar✓ (1)
Siekverlof: 30 dae per jaar✓ (1)
Familieverantwoordelikheid: 7 dae per jaar✓ (1)

7. **Dissiplinêre kode**: Soos ingevolge Wet op Basiese Diensvoorwaardes

Geteken te: **Smart Farming Enterprise**✓ op 1 Januarie 2020. ✓ (2)

Smart *HZOZO* ✓
HUN (Werkgewer) Plaasbestuurder (Werknemer)) (1)

[20]

3.2
- Maak seker dat werksomstandighede op die plaas aanvaarbaar is.
- Gee aan werkers erkenning vir hul bydraes.
- Mnr Zozo moet sy werkers ken en 'n verhouding met hul bou.
- Hy moet harde werk beloon.
- Hy moet verseker dat spanbou plaasvind. (5)

3.3
- Voorsien opleiding om te verseker dat vaardighede gehandhaaf en nuwe vaardighede ontwikkel word.
- Huur iemand met nuwe vaardighede wat aan ander oorgedra kan word. (2)

3.4
- Aangesien werkers toerusting gebruik wat gevaarlik kan wees, moet hulle weet hoe om dit met veiligheid te gebruik.
- Werkers word aan skadelike stowwe blootgestel wat veiligheidsmaatreëls vereis, soos misstowwe en/of medisyne. (2 × 2) (4)

3.5 Veranderlike koste word slegs aangegaan wanneer produksie plaasvind,✓ terwyl vase koste vir die hele plaas tersaaklik is en aangegaan word, ongeag of produksie plaasvind of nie.✓ (2 × 2) (4)

3.6

SMART FARMING ENTERPRISE
BETAALSTROKIE-ADVIES

Datum: 30/08/2020✓ (1)

Van en voorletters: **Zozo H**✓ (1)

Identiteitsnommer: **7112235694084**✓ (1)

Bank: Africa Bank

Taknommer: 250612

Rekeningnommer: 48758856521

Bruto salaris **R11 700**✓✓	Aftrekkings: **R4 050**✓✓	Netto salaris **R7 650**✓✓	(6)

VERDIENSTE		**AFTREKKINGS**		
Beskrywings	**Bedrag**	**Beskrywings**	**Bedrag**	
Basiese salaris	**R10 000**✓	Belasting (LBS) RSA	**R1 950**✓	(2)
Mediese fonds	**R 1 200**✓	Pensioen	**R1 120**✓	(2)
Vervoer	**R 500**✓	Mediese fonds	**R 980**✓	(2)

[15]
[50]

VRAAG 4

4.1 4.1.1 R2 400 × 10✓ = R24 000✓
4.1.2 R24 000 × 1% = R240✓
R 240 × 12 R2 880✓
4.1.3 R24 000 × 1% = R240✓
R 240 × 12 R2 880✓
4.1.4 R2 880 + R2 880 = R 5 760✓
(4 × 2) (8)

4.2 4.2.1 In deelnemende bestuur neem almal aan die bestuursproses deel,✓✓ terwyl in outokratiese bestuur slegs bestuur aan die bestuursproses deelneem.✓✓ (2 × 2) (4)

4.2.2
- Die werkers word aanspreeklik vir die besluite wat hulle neem.
- Dit bevorder behoorlike kommunikasiekanale tussen bestuur en werkers.
- Dit wys dat die werkers gerespekteer word en dat hul idees tel, en dit laat hulle hard werk.
- Dit is makliker om op grond van doelwitte te bestuur, aangesien die werkers betrokke is by die definiëring van die doelwitte en doelstellings.
- Dit sal vir Smart Farming Enterprise makliker wees om prestasie te beloon.
- Dit motiveer die werkers, wat tot 'n verbetering in produktiwiteit lei.
- Indien die span weet wat die onderneming se doelwitte is, voel hulle gelukkiger en geniet hulle hul werk. (7)

4.3
- Inkomstebelasting
- Belasting op toegevoegde waarde
- kapitaalwinsbelasting (3)

4.4
- Bedryfskoste sal styg.
- Dit sal die vraag na die produk verlaag, omdat die verkoopprys sal styg.
- Dit sal die prys vir insette verhoog, wat tot stygende veranderlike koste lei.
- Vervoerkoste sal styg.
- Salarisse sal styg. (Enige 2 × 2) (4)

4.5 4.5.1 Marknavorsing is die optrede of aktiwiteit om inligting oor verbruikers se behoeftes en voorkeure in te win. (2)

4.5.2
- Verbruikersvoorkeure
- Mededingers
- Grootte van die mark
- Nabyheid van die mark
- Infrastruktuur
- Demografiese tendense
- Bevolkings- en inkomstetendense (Enige 4 × 1) (4)

4.5.3
- Verbruikervoorkeure: Hy sal sy doelmark kan definieer op grond van kennis van wat die klante wil hê.
- Mededingers: Hy sal sy mededingers kan ken en evalueer (Wie is hulle? Hoeveel? Hoe gaan hy met hulle meeding?).
- Markgrootte: Dit sal vir hom die potensiële verkoopsvolume gee en sy markaandeel beraam.
- Nabyheid van die mark: Hy sal weet hoe ver die mark van die punt van produksie af is, wat hol sal help om op die produk se prys te besluit.
- Infrastruktuur: Dit sal hom help om te bepaal hoe om toegang tot die mark te kry, of daar paaie na die mark toe is en of dit in 'n goeie toestand is.
- Demografiese tendense: Dit is belangrik om die demografiese profiel van die gemeenskap te bepaal ten einde te weet wat die mense in die gemeenskap se inkomste is.
- Bevolking- en inkomstetendense: Groot bevolkings met standvastige inkomste is 'n ideale mikpunt vir sy onderneming.

(Enige 4 × 2) (8)

4.5.4
- Byeenbring
- Vervoer
- Berging
- Gradering en klassifikasie
- Verwerking
- Verpakking
- Verspreiding en kleinhandel (7)

4.6
- Verhoog marktoegang vir alle deelnemers.
- Bevorder doeltreffende bemarking van landbouprodukte.
- Optimeer uitvoerverdienste van landbouprodukte.
- Verbeter die lewensvatbaarheid van die landbousektor. (Enige 3 × 1) (3)

[50]

TOTAAL AFDELING B: 150
GROOTTOTAAL: 200

Kopiereg voorbehou